

KONFERENCIJOS

TARPTAUTINĖS GYDYTOJŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS (FIAMC) IR EUROPOS ASOCIACIJŲ VALDYBŲ POSĖDŽIAI ROMOJE

2004 m. kovo 16 ir 20 d.

Posėdžiai vyko Romoje Marijos SS Bambino institute, o šalia jo esančiame Augustiano universitete 17–20 d. vyko tarptautinis kongresas „Gyvybę palaikantis gydymas ir vegetacinė būseną: mokslo pažanga ir ateities dilemos“. Buvau pakviestas dalyvauti ir šio kongreso darbe. Prieš prasidedant kongresui dalyvavau FIAMC valdybos posėdyje kovo 16 d. Posėdžiui vadovavo FIAMC prezidentas prof. Gian Luigi [Gigli](#). Dalyvavo viceprezidentas Joon Ki [Kong](#) (P.Korėja), generalinis sekretorius Fr. [Blinui](#) (Prancūzija), išdėtininkas G. [Isajivas](#), žemynų atstovai ir kiti kviestiniai asmenys.

FIAMC prezidentas perskaitė praėjusių 2003 metų darbo ataskaitą. Jį papildė Afrikos, Azijos, Lotynų Amerikos, Pietų Amerikos, Šiaurės Amerikos, Okeanijos atstovai. Visi savo kalbose pabrėžė, kad gydytojai katalikai savo veikloje – konferencijose, suvažiavimuose, seminaruose, spaudoje remia gyvybės kultūrą ir neigia mirties kultūrą – eutanaziją, abortus, kontracetinius vaistus, kovoja dėl žmogaus gyvybės ir orumo nuo pat jos pradžios iki natūralios mirties; nepitaria eksperimentams su žmogaus embrionais, dirbtiniam apvaisinimui mėgintuvėliuose ir t.t.

Trumpai apžvelgsiu Europos asociacijų valdybos ataskaitą. 2003 m. FEAMC neteko dviejų valdybos narių – prof. De [Francini](#) (Italija) ir dr. Kenneth [Roche](#) (Didžioji Britanija); jų atminimas buvo pagerbtas Matrane (Šveicarija). Į FEAMC buvo priimta Bulgarija (25-as narys); o kandidatė yra Švedija. Nutrūko ryšys su Albanija, Austrija, Danija, Airija, Malta. Jį atnaujinti numatoma 2004 m. Valdybos posėdžiai vyksta du kartus per metus: pernai įvyko gegužės 31 d. Vilniuje, spalio 25 d. – Matrane. Posėdžiuose buvo svarstoma: 1) Kampanija prieš eutanazijos legalizavimą Europos Sąjungos valstybėse (įteikti raštai šiuo klausimu Europos Tarybos parlamentinei asam-

lėjai, skelbtas spaudoje jų turinys). 2) Rengiamasis 10-ajam FEAMC kongresui. 3) Reiškiamas protestas prieš kontraceptinio preparato *levonogestrel* (*norlevo, postinor*) vartojimą. 4) Kai kurių valdybos narių dalyvavimas kitose tarptautinėse organizacijose (dr. [Pohunkova](#) ir dr. [J.Glassa](#) – Europos bioetikos komiteto valdybos nariai, dr. [O.Jungo](#) atstovauja FEAMC Jungtinių Tautų organizacijoje Ženevoje, prof. [Haoh](#) dalyvauja Jungtinių Tautų žmogaus klonavimo konferencijoje Niujorke. 5) FEAMC veiklos skelbimas biuletenuose du kartus per metus.

Be to, posėdyje buvo kalbama dar šiais klausimais: 1) Atskirų žemynų gydytojų katalikų asociacijų kongresai ir būsimas FIAMC kongresas 2006 m. gegužės 12–14 d. Barselonoje. 2) Naujų narių priėmimas. Jais nori tapti pasaulinė Lurdo gydytojų katalikų sąjunga, gydytojai katalikai chiropraktikai (jų sąjungoje yra 310 narių, kurių daugumą sudaro JAV gydytojai); šios organizacijos dar turi pateikti trūkstamus dokumentus. 3) Tarptautinė pagalba gydytojų katalikų organizacijoms. 4) Kompiuterinė informacija (internetinis adresas: www.fiamc.org). 5) Bendradarbiavimas su farmacininkais, slaugytojais, tarptautinėmis katalikų ir kitomis organizacijomis.

Buvo pristatyta diskelyje įrašytos popiežiaus Jono [Pauliaus](#) II kalbos, laišakai, supažindinta su darbais, susijusiais su medicinos, sveikatos apsaugos, bioetikos, gydytojo profesijos, gyvybės ir kančios klausimais per 25-erius jo darbo metus. Diskelis bus išleistas įvairiomis kalbomis ir bus pravartus studijoms, mokslui ir konsultacijoms.

Aptartas eutanazijos klausimas. Kaip žinoma, D.[Marty](#) 2003 m. rugsėjo 10 d. pristatė Europos parlamento asamblėjai projektą įdiegti eutanaziją visos Sąjungos valstybėse. Po debatų ir daugelio organizacijų prieštaravimo (tarp jų ir FIAMC bei FEAMC) balsavimas neįvyko ir projektas buvo grąžintas komitetui, kad jis per metus parengtų naują tekstą.

FIAMC ir Tarptautinė moterų sveikatos organizacija 2004 m. spalio 13–17 d. parengė Romoje – šiame pačiame institute akušerių-ginekologų III kongresą; jame svarstyta krūties vėžio ir jo ryšio su abortais, kontraceptinių vaistų vartojimu ir kt. problemos.

Aptarti ir FIAMC finansiniai reikalai.

Kongresas Vegetacinių būsenų klausimais prasidėjo kovo 17 d. šv. Mišiomis instituto koplyčioje. Posėdžiai vyko šalia esančiame Augustiano universitete. Kongreso darbe dalyvavo apie 400 gydytojų iš 35 šalių. Buvo padaryti 73 moksliniai pranešimai, pateikti 26 stendiniai pranešimai. Pranešimuose buvo kalbama diagnostikos, gydymo, gyvybės palaikymo klausimais, dėmesys skirtas pastoviai ir praeinančiai vegetacinėms būsenoms.

Baigiantis kongresui, kovo 20 d. jo dalyviai buvo priimti popiežiaus rezidencijoje – jo rūmų IV aukšte esančioje puikioje salėje. FIAMC ir FEAMC valdybos nariai buvome susodinti pirmosiose eilėse. Po FIAMC prezidento prof. Gian Luigi **Gigli** trumpos kalbos apie kongreso darbą ir uždavinius kalbėjo Šventasis Tėvas. Jis pabrėžė, kad vegetacinės būsenos pacientai nepraranda savo orumo ir teisių. Čia visų pirma reikia vadovautis krikščioniška nuostata, kad „kiekvienos žmogiškos būtybės vidinė vertė ir asmeninis orumas nesikeičia priklausomai nuo jo gyvenimo sąlygų“. Tokie ligoniai yra globotini nepriklausomai nuo galimybių atsigauti. Reikia teikti visokeriopą pagalbą tokių ligonių šeimoms, nepalikti jų vienu su sunkia žmogiška, psichologine ir finansine našta.

Pasibaigus kalboms, valdybos narius FIAMC prezidentas pristatė Šventajam Tėvui. Tą pačią dieną įvyko ir FEAMC valdybos posėdis. Jam vadovavo viceprezidentas dr. H.**Stevens** (Olandija), nes prezidentas prof. J.**Marekas** (Čekija) dėl ligos neatvyko. Buvo perskaityta FEAMC 2003 metų darbo ataskaita. Savo ataskaitas pateikė ir sekretorius bei išdininkas. Paskui buvo svarstomi rengimosi FEAMC 10-ajam kongresui klausimai, galutinai patvirtinta darbotvarkė, sekcijų pranešėjai. Buvo atkreiptas visų dėmesys, kad Lietuva aktyviai rengiasi šiam kongresui, yra atsiuntusi apie dešimt pranešimų; nė viena šalis tiek neatsiuntė. Mano pranešimas „Moralinės ligos ir gydytojas katalikas šiuolaikinėje Lietuvoje“ buvo įtrauktas į pagrindinių pranešimų sąrašą. Nutarta, kad kitas FEAMC valdybos posėdis vyks Bratislavoje kongreso metu.

Laisvu nuo kongreso darbo metu lankiausi Šv. Petro Bazilikoje. Tiek einant į ją, tiek lankantis pas popiežių, visi žmonės yra tikrinami detektoriais, panašiai kaip keliaujant lėktuvu. Bazilika visada pilna lankytojų. Po šv. Mišių teko klausyti vargonų stereofoninės muzikos koncertą. Kadangi gyvenau Vatikane, naudojausi proga lankytis jo sode. Gėrėjausi įvairia (iš viso pasaulio) augmenija, besiskleidžiančiais pumpurais, netgi žiedais. Kovo 21 d. rytą atsisveikinau su vaišingais Šv. Mortos svečių namais ir šveicarių gvardiečiais, kurie visada atiduodavo pagarbą einant pro juos, ir išvykau namo.

Habil. dr. Leonas Laimutis Mačiūnas

MININT ISTORIKO IR MUZIEJININKO JUOZO MACEIKOS GIMIMO 100 METŲ SUKAKTĮ

Juozas Maceika gimė 1904 m. gruodžio 16 d. Lazūnų kaime, Vijės rajone, Gardino srityje (dabar Baltarusijoje). Jo gimtinė tuo metu buvo lietuviška sala, kurią sudarė dvylika kaimų. Dauguma čia gyvenusių žmonių kalbėjo lietuviškai. Šeimoje augo penki vaikai, jauniausias – Juozukas. Tėvai buvo mažažemiai ūkininkai, todėl Juozukui keletą metų teko piemenauti. Dar nelankydamas mokyklos, iš brolių ir seserų anksti išmoko skaityti. 1920 m. Juozas baigė aukštesnio laipsnio pradinę mokyklą. Lazūnų parapijos klebonas Karolis Gumbaragis patarė tėvams gabų sūnų leisti į Vilnių mokytis lietuviškoje mokykloje. Lazūnų parapiją tuo metu vizitavęs vysk. Jurgis Matulaitis, dabar palaimintasis, irgi patarė tėvams Juozą leisti mokytis Vilniuje. 1921–1924 m. jis mokėsi Vytauto Didžiojo gimnazijoje, o 1925 m. perėjo į Vilniaus arkivyskupijos gimnaziją; ją baigęs 1928 m. įstojo į Vilniaus Stepono Batoro universiteto Teologijos fakultetą. 1934 m. universitetą baigė magistro laipsniu.

Dar studijų metais Juozas Maceika pradėjo aktyviai reikštis lietuvių visuomeninėje veikloje. Nuo 1933 m. buvo Vilniaus laikinojo komiteto sekretorius, ilgą laiką vadovavo Vilniaus lietuvių katalikų akademinio jaunimo „Vilties“ organizacijai, buvo Vilniaus lietuvių inteligentų „Romuvos“ klubo pirmininkas, priklausė Lietuvių mokslo draugijai, Lietuvių katalikų blaivybės draugijai. J. Maceika už lietuvišką visuomeninę veiklą lenkų administracijos ne kartą buvo baudžiamas pinigineis bandomis, jo bute daromos kratos. Nuo 1930 m. pradėjo vesti ekskursijas po Vilniaus miestą ir jo apylinkes. Šį darbą tęsė ir sovietmečiu, Vilniaus ekskursijų biurui padėjo rengti ir mokyti ekskursijų vadovus. Antrojo pasaulinio karo metais, vokiečių kariuomenei užėmus Vilnių, 1941 m. įsidarbino Mokslų akademijos Istorijos institute, o vėliau buvo perkeltas į Akademijos biblioteką dirbti bibliografu. 1944 m. parašė darbą „Vilniaus lietuvių spaudiniai 1919–1939 metais“ (150 mašinraščio puslapių). 1940–1941 m. ir 1945–1951 m. mokytojavo Vilniuje. 1945 m. J. Maceika perėjo dirbti į Vilniaus valstybinį dailės muziejų, kuriame iki 1960 m. buvo Senojo Vilniaus skyriaus vedėju, o po to (iki 1967 m.) – muziejaus fondų saugotoju.

J.**Maceika** parašė daug darbų apie Vilniaus praeitį, jo senuosius pastatus, įžymiuosius lietuvius vilniečius, Vilniaus kapines. Tik dalis jų paskelbti, kiti tebėra nespausdinti. J.**Maceika** palaikė glaudžius ryšius su savo gimtuoju Lazūnų kaimu, nuoširdžiai bendravo su savo kraštiečiais, buvo jų mylimas. 1998 m. buvo išleista jo parengta knyga „Lazūnai“. Deja, knyga išspausdinta jau po autoriaus mirties. Juozas **Maceika** mirė 1991 m. gruodžio 17 d., palaidotas Rokantiškių kapinėse.

Lietuvių katalikų mokslo akademijos salėje (Pilies g. Nr. 8) 2004 m. rugsėjo 24 d. buvo paminėta istoriko, muziejininko Juozapo **Maceikos** gimimo 100 metų sukaktis. Dalyvavo jo žmona Salomėja **Maceikienė**, vaikai, anūikai. Ponia Salomėja papasakojo apie velionį vyrą, apie jo taurumą, kilnumą, darbštumą, dėmesį šeimai. Džiaugėsi, kad nė vienas iš palikuonių iki šiol neketina išvykti į Vakarus ieškoti lengvesnės duonos. Tai vis tėvo ir senelio Juozo **Maceikos** auklėjimo įtaka – mylėti savo šalį, rūpintis ja net ir sunkumų dienose. O gal tai iš gimtųjų Lazūnų kovos dėl lietuviybės patirtis, perkelta į savąją šeimą...

Minėjime kalbėjo akad. prof. Antanas **Tyla**, Šlapelių muziejaus vedėja Alma **Gudonytė**, Vida **Girininkienė** (jos pačios žodžiais, velionio J.**Maceikos** mokinė, nes išleidusi knygą „Vilniaus kapinės“). Žiupsnelis šviesių prisiminimų apie velionį išliko ir mano atmintyje.

Su muziejininku, istoriku Juozu **Maceika** man neteko tiesiogiai dirbti vienoje įstaigoje, artimiau jį pažinti. Apie jį daugiau sužinojau iš istoriko Adolfo **Raulinaičio**, su kuriuo nuo 1960 m. rudens dirbau kartu Mokslinėje restauracinėje gamybinėje dirbtuvėje, pasakojimų. Konkretesnė pažintis su Juozu **Maceika** prasidėjo susidūrus su Vilniaus Katedros (tuomet vadintos Paveikslų galerija) problemomis. Apie 1966–1967 metus Vilniaus Katedros šiaurės vakarų dalyje (Valavičių koplyčios sienose, portike) pasirodė plyšių. Tuometinis Dailės muziejaus direktorius Pranas **Gudynas** raštu kreipėsi į Mokslinę restauracinę gamybinę dirbtuvę prašydamas atlikti „Paveikslų galerijos fundamentų mokslinį tyrinėjimą ir jų sustiprinimą“ (Katedra nuo 1956 m. paversta Paveikslų galerija ir buvo pavaldi Dailės muziejui). Katedros būklei iširti buvo pakviesti istorikas Adolfas **Raulinaitis** ir aš, tuo metu Mokslinėje restauracinėje gamybinėje dirbtuvėje dirbęs inžinieriumi konstruktoriumi. Pirmiausia norėjome patikrinti, ar 1932–1935 m. buvo išbetonuoti visi to meto projektuose numatyti gelžbetoniniai poliai pamatams sustvirtinti. Tuo tikslu Katedros kriptose apžiūrėjome prieškyje išbetonuotas konstrukcijas, atkasėme Katedros sienų išorėje (daugiausia šiaurės vakarų dalyje) kai kuriose vietose pamatus.

Duomenų apie Vilniaus Katedros gelbėjimo komiteto prieškaryje atliktus darbus ieškojome archyvuose, Vilniaus periodikoje. Ieškojome leidinių ir lietuvių kalba. Tada ir suradome 1940 m. išspausdintą A. Juškevičiaus ir J. Maceikos knygą „Vilnius ir jo apylinkės“, kurioje buvo atskiras skyrelis apie Vilniaus Katedrą, skaitėme kitus J. Maceikos leidinius: „Vilniaus Paveikslų galerija“ (1967 m.) ir „Paveikslų galerija“ (1968 m.). Ypač kruopščiai buvo parengta istorinė apybraiža 1956 m. (J. Maceika, Paveikslų galerijos pastatas. Istorinė apybraiža, mašinraštis). Jos pora egzempliorių buvo saugomi Mokslinės restauracinės gamybinės dirbtuvės (nuo 1970 m. – Paminklų konservavimo instituto) archyve. Šioje apybraižoje pateikta Vilniaus Katedros ir varpinės statybų raida, į lietuvių kalbą išversti Katedroje išlikusių paminklinių lentų lotyniški tekstai, Lietuvos didikų kunigaikščių ir Vilniaus pirmojo vyskupo Andriaus su Katedra susijusios fundacinės privilegijos.

Tuometinės Kultūros ministerijos Mokslinė metodinė kultūros paminklų apsaugos taryba, siekdama padėti spręsti Katedros tyrėjams mokslinius ir metodinius klausimus, buvo sudariusi vienuolikos asmenų komisiją. Komisijos narių sąrašė buvo ir J. Maceikos pavardė. Jis iš komisijos narių, ko gera, buvo labiausiai įsigilinęs į Katedros istoriją, jos problemas. Kiek prisimenu, įvyko keli šios komisijos posėdžiai.

Apie 1970–1971 m. buvau gavęs leidimą Vilniaus universiteto bibliotekos specialiuosiuose fonduose paskaityti prieškarinę vilnišką periodiką – „Kurjer Wileński“, „Dziennik Wileński“, „Słowo“. Apie prieškarinius Vilniaus Katedros gelbėjimo darbus radau duomenų ir lietuviškame laikraštyje „Vilniaus rojus“. 1934 m. gegužės 26 d. 40-ame numeryje paskelbta žinutė: „Lietuvis pabaigė aukštąjį mokslą.“

Laikinojo Vilniaus Lietuvių komiteto sekretorius p. Juozas Maceika praėjusiais mokslo metais pabaigė Vilniaus universiteto teologijos, filosofijos ir visuomenės mokslus. Galutiniams egzaminams buvo parašęs magistrinį darbą tema „Proletariato klausimas enciklikoje „Rerum novarum“, ir „Quadragesimo anno“, kurį šio mėnesio 17 d. apgynė ir gavo magisterio titulą“.

Man nusirašant į sąsiuvinį šią „Vilniaus rojus“ informaciją, atsimenu, tame pačiame skaityklos kambaryje sklaidė laikraščių komplektą ir pats J. Maceika. Vis dėlto tada prieiti prie jo ir pakalbinti nesiryžau; gal buvome per mažai pažįstami.

Vieną kartą buvau pakviestas į ekskursiją po Rasų kapines. Ekskursijai vadovavo J. Maceika; jis išsamiai pasakojo apie žymiuosius čia palaidotus Vilnijos žmones, ypač apie lietuvius. Ne kartą Vilniaus gatvėse sutikdavau J. Maceiką, pasisveikindavome, jis pasidomėdavo, kaip vyksta Vilniaus Ka-

tedros tyrimo bei remonto darbai (1977–1979 m. Katedros stogai buvo dengiami vario skarda, atnaujinami kai kurių koplyčių interjerai, 1984–1986 m. dėl naujos oro kondicionavimo sistemos įrengimo buvo atliekami archeologiniai tyrimai). Keletą kartų ir pačioje Katedroje aiškinau, ką nauja tyrimų metu joje esame suradę. Rodžiau pirmosios Katedros glazūruotų plytelių grindis, brėžinyje pavaizduotą tos Katedros planą.

Stengdamasis atgaivinti prieš keletą dešimtmečių buvusius įvykius, neseniai varčiau savo užrašus apie Vilniaus Katedrą. Atkreipiau akis į žinutę, išrašytą iš J.Maceikos 1956 m. apybraižos apie Paveikslų galerijos pastatą. Šios apybraižos skyrelyje apie Katedros aikštę J.Maceika rašė: „Yra žinių, kad anais senaisiais laikais dabartinės Katedros aikštės viduriu tekėjo Vilnelės upelis. Tačiau senoji upelio vaga ilgainiui išdžiūvusi. Dabartinės Vilnelės vaga buvusi kunigaikščio Gedimino prakasta, o nuo tada senoji Vilnelės vaga nuo Trijų Kryžių kalno krypusi į vakarus ir tekėjusi pro dabartinį Maironio parką, Radvilaitės ir Magdalenos gatvėmis¹ sukusi į šiaurę, kur pro Katedros aikštės vidurį Vrublevskio gatve įtekėjusi Nerin ir XVIII a. gale buvusi žemėmis užpilta“. Matyt, prieškaryje (o gal dar anksčiau) geologai buvo padarę prielaidą apie Vilnios kairiosios vagos ankstesnę vietą ir vėlesnį tos vagos perkėlimą toliau į pietus nuo Katedros. Taigi J.Maceika kruopščiai kaupė tuos faktus ir sąžiningai sudėjo į savo 1956 m. apybraižą.

Pastaraisiais metais Vilniaus pilių teritorijoje padaryta žymiai daugiau geologinių gręžinių, o tiriant Valdovų rūmų pamatus ir jų aplinką – ir archeologinių atodangų iki pat pirminio grunto (įžemio). Ir iš tiesų, dabar nustatyta, kad prieš 700–800 metų kairioji Vilnios vaga yra buvusi gerokai arčiau prie Katedros pietinės sienos, o nuo dabartinio varpinės bokšto ji sukusi į šiaurės rytus ir vėl tekėjusi ne per toliausiai nuo Katedros šiaurinės sienos. Vadinasi, J.Maceikos užrašyti duomenys turėjo realų pagrindą, nors buvo ir primiršti.

Minėtinas dar vienas J.Maceikos apie Vilniaus Katedrą užrašymas, neseniai tapęs gan aktualus. 1956 m. apybraižoje J.Maceika rašė, kad XVIII a. pabaigoje architekto Lauryno Gucevičiaus perstatytoje Katedroje „aplink pastatą einantis karnizas padarytas iš tašyto akmens, atgabento iš Bromos“. Mūsų restauratoriai, prieš kelerius metus tvarkydami Katedros aikštę, buvo radę keletą natūralaus akmens blokų, įmūrytų Katedros šoninių kolonadų pjedestalų bazėse. Tada jie rašė, jog šie blokai ir yra tas tašytas akmuo, kurį

¹ J.Maceika apybraižą parašė 1956 m. Tuomet Radvilaitės ir Magdalenos gatvių pavadinimai jau buvo pakeisti į naujus sovietinius. Tačiau J.Maceika apybraižoje vartojo senuosius, istorinius.

XVIII a. pabaigoje minėjo su Katedros remontu siejami dokumentai. O tereikėjo jiems paskaityti J. Maceikos 1956 m. apybraižą ir žvilgsnis būtų nukrypęs į Katedros karnizus.

Sovietmetyje ne sykį ekskursijų metu esu lankęs dabartinėje Baltarusijos teritorijoje išlikusius Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės paveldo objektus – universitetus, pilsis, bažnyčias. Keletą kartų netgi buvau aiškintoju – gidu (remdavausi Mykolu Balinskiu, viena kita populiaria brošiūra). Ekskursijų metu aplankydavome ir Lydą, Lipniškes (jos LDK laikais buvo ilgą laiką glaudžiai susijusios su Vilniaus Žemutinės pilies arsenalu), Lazūnus – tauraus lietuvio muziejininko, istoriko Juozo Maceikos gimtinę. Džiaugdavomės, kad šis žmogus, nors ir gyvendamas Vilniuje, savo nuoširdžiu švietėjišku darbu nuo Lietuvos kamieno istorinių aplinkybių atskirtas sritis bent dvasiškai sieja su Lietuva.

Baigdamas norėčiau pacituoti minėtoje J. Maceikos knygoje „Lazūnai“ įžangos, parašytos kalbininko, Lazūnų apylinkės lietuviškų šnektų tyrinėtojo dr. Aloyzo Vidugirio, žodžius: „Iš Lazūnų kaimo kilęs ir Vilniuje veikęs Juozas Maceika buvo viena tauriausių ir intelektualiausių Pietryčių Lietuvos asmenybių, išaugusių ir užsigrūdinusių lenkų ir kitų okupacijų metais. Žymus lietuvių kultūros ir visuomenės veikėjas, didis Lietuvos mylėtojas, eruditas, istorikas ir muziejininkas, puikus Vilniaus ir plačių jo apylinkių architektūros ir meno žinovas, švietėjas ir kovotojas už Pietryčių Lietuvos su Vilniumi gražinimą Lietuvai. Kaip asmuo jis buvo patrauklus savo aukšta vidine kultūra, pakantumu ir tolerancija, nepaprastu darbštumu ir kantrybe, kuklumu ir enciklopedinėmis žiniomis“.

Dr. Napalys Kitkauskas